

ועדיין כלי הוא לקבל בו זיתים כלומר שעדיין הוא מקבל טומאה לפי שהוא מקבל זיתים, שזהו שיעור סתם כלי חרס העשוי לאוכלין שכל זמן שהנקב אינו מוציא זיתים עדיין הוא מקבל טומאה.⁽³⁾

ד. ניקב כמוציא זיתים — טהור מלקבל בו זיתים. כלומר, מלקבל עוד טומאה בתורת סתם כלי חרס, וגם אם היתה עליו טומאה מלפני כן הוא נטהר בכך.

ועדיין כלי הוא לקבל בו רימונים שאם יחדו מעתה שימש לקבלת רימונים מקבל טומאה מכאן ולהבא, או אם מלכתחילה היה מיוחד לרימונים לא נטהר בנקב זה.

ה. ניקב כמוציא רימונים — טהור מכלום.⁽⁴⁾

ואם הוקף צמיד פתיל⁽⁵⁾ שהיה הכלי באהל המת, וסגור במכסה, אין הטומאה נכנסת לתוכו אפילו דרך נקב כמוציא רימונים, עד שיפחת רובו שכבר אין עליו שם כלי. לפי

כלומר, שבכלי שלם שניקב כמוציא משקה עדיין כל תורת כלי עליו ואפילו לקדש בו מי חטאת באפר פרה אדומה [דבעינן שיקדש בתוך כלי דוקא], וכל שכן שהוא מקבל טומאה.

ב. ניקב בכונס משקה שהנקב רחב קצת יותר שאם יושיבו את הכלי על המים יכנסו המים בתוכו — טהור מלקדש בו מי חטאת [לאו דוקא "טהור" אלא כמו "טהר יומא" כלומר בטל לו מתורת כלי לענין מי חטאת, ואפילו כשהנקב הוא בכלי שלם].⁽²⁾

ועדיין כלי הוא להכשיר בו זרעים שעדיין הוא נחשב כעציץ שאינו נקוב והזרעים שבתוכו מקבלים הכשר לקבלת טומאה, לפי שעל ידי נקב זה אינו ראוי להריח את לחלוחית הקרקע והוי כאינו נקוב.

ג. ניקב כשורש קטן שהוא יותר מכונס משקה — טהור מלהכשיר בו זרעים דהוי עציץ נקוב.

4. אלא א"כ יחדו לגיסטרא יטמא בתורת גיסטרא. רש"י.

אולם דעת תוס' בד"ה ניקב, שדוקא בכלי שנשבר לגמרי ראויין השברים לגיסטרא, אבל כשהכלי שלם אלא שניקב כמוציא רימון אינו ראוי לגיסטרא, דאל"כ הוי מצי למימר שש מדות בכלי חרס.

ולדעת רש"י, כתבו התוס' שצריך לומר דלכך לא נקט שש מדות, דלא מיירי אלא כשיכול להשתמש כדרכו. אבל בניקב אינו ראוי אלא אם כן מטה הכלי על צדו.

5. דין זה לא נחשב למידה ששית, כי חמש המדות אינם מנין הנקבים אלא הם חמש כלים, הראויים כל אחד אחר הנקיבה לענין אחר.

2. בשפת אמת ביאר הטעם שרק בכונס משקה נפסל למי חטאת ולא כמוציא משקה, לפי שבמוציא משקה עדיין משתמש בו ע"י שמניח גיסטרא תחתיו. אבל בכונס משקה יש לחשוש שמא יצאו המים לתוך הגיסטרא ויפסלו משום דלא הוי בכלי, ואח"כ שוב יכנסו לתוך הכלי ויפסלו כל המים.

ובחזו"א או"ח סי' קנ"ו כתב הטעם משום דלענין מי חטאת בעינן ראוי למים, ובכלי המיוחד למשקין הרי בטל מתורת כלי בכונס משקה.

3. ואם הוא מיוחד למשקין שיעורו בכונס משקה. תוד"ה טהור מלקדש.